1893 - 1963
70-ий РІК ВИДАННЯ І СЛУЖБИ СВОЄМУ НАРОДОВІ ТА ПРАВДІ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РЕДАКЦІЯ і АДМІНІСТРАЦІЯ: "SVOBODA", 81-83 GRAND ST. JERSEY CITY 3, N. J.
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку:
BArclay 7-4125
УНСоюз: BArclay 7-5337

РІК LXX. Ч. 72. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 18-го КВІТНЯ 1963 — 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS — JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, APRIL 18, 1963 No. 72. VOL. LXX.

ПРОДОВЖУЄТЬСЯ ЗВИШКА ЦІН НА СТАЛЬ

ВЖЕ 8 СТАЛЕВИХ КОРПОРАЦІЙ, ЯКІ ПРОДУКУЮТЬ ПОЛОВИНУ СТАЛІ В ЗДА, ЗБІЛЬШИЛИ ЦІНУ НА СТАЛЬ

Ню Йорк. — 16-го квітня дальші сталеварні повідомили про збільшення ціни на сталь, і внаслідок цього вже половину сталевої продукції продаватимуть 8 сталевих корпорацій за збільшеною ціною. Цього року сталеві фірми збільшують ціну таким способом, що уряд не може скористати з протитрестового закону. Кожна фірма повідомляє, що вона збільшує ціну тільки на деякі роди випродукованої сталі, і що те збільшення є різне від інших фірм. І так 16-го квітня повідомила про збільшення ціни на сталь найбільша фірма Сталева Корпорація ЗДА. Її збільшення становить по $4.85 від тонни, отже менше, як в інших фірмах, які вже збільшили ціну на сталь. Це збільшення ціни фактично зламало ту стабільність цін на сталь, яка існувала від 1958-го року, і яку вдалося урядові втримати в минулому році, коли Президент гостро був виступив проти повідомлення про подорожчання сталі. Минулого року по боці уряду стояла мала сталева корпорація „Інленд", яка зламала була спільний фронт сталеварень і не підносила ціни. 16-го квітня і ця Корпорація повідомила про те, що „незадовільний прибуток змушує її збільшити ціну на деякі сталеві вироби". Того самого дня повідомили про подорожчання ціни на сталь такі ще фірми: Сталева Корпорація Джовнес і Лолін, яка є четвертою щодо величини продукції, і Сталева Корпорація Армко, яка є шостою щодо величини. Перша фірма збільшує ціну на $5.34 від тонни, а друга — на $4.50 до 7 від тонни, залежно від роду товару. Покищо ще не відозвалася друга щодо величини продукції Сталева Корпорація Бетлегем. Сподіваються, що й інші сталеві фірми збільшать ціну на сталь. Представники уряду турбуються подорожчанням сталі, бо це спричинить те, що сталевари при найближчих переговорах про нові контракти праці почнуть домагатися збільшення заробітних платень, а це спричинить збільшення інфляційного тиску, проти чого виступає уряд, і що використає опозиція, яка твердить, що уряд свідомо веде таку фінансову політику, яка не поборює інфляції. Представники уряду заявляють, що в теперішній ситуації вони є безсилі і не можуть рекомендувати жадної акції проти власників сталеварень. Президент заявив був після того, як Корпорація Вілінг збільшила була ціну, що уряд слідкує за акцією сталеварень, і що турбується інфляцією, заробітною платнею робітників і платничим бюджетом із закордонними державами. В повідомленнях про подорожчання сталі сталеві корпорації подають такі причини своєї акції: збільшення коштів продукції і зменшення прибутків від вкладених капіталів. Треба було пороблити нові інвестиції, щоб змодернізувати продукцію і щоб створити можливості конкуренції із закордонною продукцією. Такі аргументи власників сталеварень вможливлюють урядові вмішуватися до цієї справи. Становище погіршиться тоді, коли сталевари зажадають більших платень, бо тоді сталевари знов схочуть більших цін на сталь, і так збільшуватиметься інфляційний тиск не тільки в сталевій промисловості, але і в багатьох інших, які потребують сталі.

Президент відклав державну візиту до Італії на 1964-ий рік

Палм Біч, Флорида. — Пресовий секретар Білого Дому П'єр Салінґер повідомив 16-го квітня, що президент Кеннеді відклав свою державну візиту, заплановану на червень цього року, на 1964-ий рік, коли він зможе відвідати італійського президента разом із дружиною. Дружина Президента цього року не могла б відбути подорож до Італії тому, що вона сподівається третьої дитини в серпні ц. р. Але президент Кеннеді в червні ц. р. поїде до Італії та буде конферувати з італійським президентом. Але це так звана „робітна візита". Італійський уряд погодився на вашинґтонову пропозицію відкласти візиту на найближчий рік. П'єр Салінґер відмовився подати вістки про те, що Президент відвідає також Ірляндію. Він сказав, що покищо в пляні є візита до Італії та до Західної Німеччини. Покищо не повідомлено про дату цієї подорожі, але гадають, що вона відбудеться між 20 і 28-им червня. З Білого Дому повідомляють, що всі урядові приняття відбуватимуться згідно з пляном; пані Кеннеді заступатимуть дружини високих Президентових помічників.

Численні Кастрові агенти прибули на Флориду як кубинські втікачі

Маямі, Флорида. — З достовірних джерел повідомляють, що в Маямі на Флориді між кубинськими втікачами находяться численні Кастрові агенти, які туди прибули як втікачі від режиму Кастра. Деякі з них прибули до ЗДА через інші латинські держави, найголовніше через Мексіко, і прибули до ЗДА на давні невичерпані візи, а ще інші „втікають від режиму Кастра". Про тих Кастрових агентів звітують кубинські втікачі, як тільки їх виявлять. І так один втікач пізнав в бюрі допомоги втікачам члена Кастрової розвідки. Той Кастрів агент працював в допомоговім комітеті. Згідно з інформаціями з Куби 135 Кастрових агентів, які перейшли вишкіл диверсійної акції і саботажів в Німеччині, були переслані до ЗДА, щоб тут головним чином в Порто Ріко виконувати саботажі та вести протиамериканську пропаганду. Ті агенти підбурюють негритянське населення на Флориді проти американського уряду, а також стараються викликати розходження між кубинськими втікачами-патріотами, щоб таким чином послабити їх акцію проти режиму Кастра.

В АМЕРИЦІ

● Минулого року 6 американських відвідців відвідали були СССР, а тепер в рамках культурної виміни 6 совєтських видавців відвідують ЗДА. Очолює совєтську делегацію Александер П. Рибін, а її членами є Л. І. Баглаєв, В. І. Борисов, М. Г. Косенко, Е. М. Медведев і Ф. Оленін.

● В Далласі, Тексас, невідомий злочинець вистрілив до колишнього генерала - майора Едвіна А. Вокера і наслідком цього не збив. Куля пройшла через шибу у вікні і летіла попри саму голову генерала, який знайшов у волоссі відламки скла після цього випадку.

● Ню-йоркський посадник Р. Вагнер предложив новий міський бюджет, який становить рекордову високу суму 3,093,500,000 дол. В прибутках найбільшу позицію становлять податки від реальності — 1,211,100,000 дол., або 39 відсотків всіх прибутків; найбільша позиція по боці витрат становлять витрати на шкільництво — 660,500,000 дол. (21.4 відсотка).

Передбачають наради президента Кеннеді і французького президента де Голя

Париж. — Членські держави Атлантійського Союзу (НАТО) прийшли до переконання, що повна ліквідація дисонансів у НАТО, які виникли внаслідку антибританських і антиамериканських виступів през. де Голя, можлива тільки в безпосередній зустрічі двох президентів, — твердять американські кореспонденти в Парижі. Тому залізні дипломати заходяться, щоб довести до такої зустрічі, що проте не є річчю легкою. Запланована на літо цього року подорож през. Кеннеді до Заходу. Европи не брала на уваги Парижу, лише Рим, Бонн і Берлін, і французький президент де Голь — пишуть — образився би, як би відвідини Кеннеді були „дочеплені" до попереднього пляну, в якому вони не фігурували. Але й поза престижевим моментом — діловий момент той, що тут мало одної - двох розмов для з'ясування і вирівнання розбіжностей. Річ іде про такі поважні справи — проблема європейської „третьої сили", проблема атомової зброї для держав НАТО та самостійної атомової зброї Франції, питання цілої післявоєнної політичної системи Заходу та його лідерства, врешті економічні взаємини Америки з Европою і місце Британії в тих взаєминах, — для обговорення всіх цих справ треба кількаденних нарад.

НОВИЙ УРЯД В КАНАДІ

Провідник канадійської Ліберальної партії Лестер Б. Пірсон перед зустріччю з Дифенбейкером, із яким він обговорював час і спосіб перейняття урядування.

Внесено законопроєкт про організацію Внутрішнього Корпусу Миру

Вашингтон. — Президент Кеннеді вислав до Конгресу законопроєкт про організацію Внутрішнього Корпусу Миру, який урядово мав би називатися Крайовий Корпус Служби. В першому році існування число добровольців цього Корпусу мало б становити 1 000 юнаків, а в дальших роках воно могло б збільшитися до 5,000. Бюджет в першому році мав би становити — $5 000 000. В загальному цей Внутрішній Корпус Миру зорганізований буде на взір Закордонного Корпусу Миру, який тепер має більше як 4 000 добровольців у службі або у вишколі. Давніше сподівалися, що закон про Внутрішній Корпус важко буде ухвалити в Конгресі, але тепер, коли Сенат прийняв законопроєкт про Організацію Молодечого Корпусу та Корпусу Праці в рідному місті, — поліпшилися вигляди на прийняття і законопроєкту про Внутрішній Корпус Миру. Згаданий вище проєкт переслав Сенат до Палати Репрезентантів, де його прийняття є можливе, але непевне, бо Палата говорить про ощадності в бюджеті. У супровідному до законопроєкту листі Президент звертає увагу на те, що є багато праці, яку міг би виконати Внутрішній Корпус Миру, подібно як це діє Корпус Миру в чужих заприязнених державах.

У Вашингтоні відбувається конференція міністрів охорони здоров'я латинських держав

Вашингтон. — Тут відбувається конференція міністрів здоров'я всіх латинських американських держав крім Куби, які мають виготовити плян боротьби проти різних недуг, головним чином проти малярії, як запросктовано в Чартері Союзу для Поступу в Пунта дель Есте в Уругваї 17-го серпня 1961-го року. Згідно з тим проєктом впродовж сімох років мали б збільшити пересічну довготу життя на 5 років. До 1970-го року мали б зліквідувати деякі недуги, головно малярію. Президент Кеннеді має в п'ятницю привітати делегатів в Білому Домі. Головною ціллю цієї конференції буде запляновати каналізацію міських районів та джерел про здорову воду. Міжамериканський Банк Розвитку призначив на цю ціль $157 мільйонів, а самі американські держави мали б видати на каналізацію і водопроводи таку саму суму. Головний секретар Організації Американських Держав д-р Хозе А. Мора у вступній промові нарікав на те, що є велика недостача вишколених санітарних і технічних робітників, потрібних до здорової діяльни.

Погіршились відносини між кубинською еміграцією та властями ЗДА

Маямі. — В останніх тижнях значно погіршились взаємини між кубинською політичною еміграцією та американськими властями — повідомляє американська преса. Вашинґтонський кореспондент „НЙТаймсу" Макс Френкель передбачує повний розрив між Кубинською Революційною Радою та американським Урядом. Голова названої кубинської організації, д-р Хозе Міро Кардона, виступив з гострими закидами проти американських державних властей, закинувши їм злу волю, зламання обіцянок і зміну політики в напрямку угідливості в відношенні до Куби Кастра. Державний Департамент у відповіді оприлюднив широку заяву, заперечуючи ті закиди, але також підтверджуючи своє становище протизбройних рейдів та подібних військових дій проти Куби. Уряд буцім-то припинить грошову допомогу кубинській еміграції, що групується біля названої Кубинської Революційної Ради, однак речник Державного Департаменту заперечив газетній вістці, начебто є пляновано депортувати д-ра Хозе Міро Кардону. З американського боку заявлено, що власті будуть „комунікуватись" з кубинською еміграцією в справах, що стосуються відношення до режиму Фіделя Кастра, але водночас появилась вістка, наче б рішено не приймати в центральних урядах у Вашингтоні кубинських емігрантів. Тим часом совєтські газети заповідали відвідини у Москві Фіделя Кастра, який поїде туди в цьому році на запрошення від Хрущова. Під час тих відвідин Хрущов і Кастро „замиряться", а большевицькі вожаки знову маніфестуватимуть свою приязнь Кубі та ворожість Америці.

В УКРАЇНСЬКІЙ ССР ЗАПОЧАТКОВАНО НОВИЙ ПОГРОМ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ПІДГОРНИЙ І СКАБА ГРОМЛЯТЬ МОЛОДИХ ПОЕТІВ ЗА ТЕ, ЩО ЇХ ТВОРАМИ ЦІКАВЛЯТЬСЯ УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

Київ. — В днях 8 і 9-го квітня цього року тут у сесійній залі Верховного Совєту УССР відбулася скликана Центральним Комітетом КП України нарада партійних ідеологічних робітників з представниками творчої інтелігенції, у якій взяло участь понад 1 000 осіб, головним чином письменників, мистців, композиторів, театральних та кінових діячів, журналістів і інших. Під час цієї наради, що відбулася у зв'язку з подібною ж березневою нарадою керівників совєтської компартії з діячами культури у Москві, з головними доповідями виступили перший секретар ЦК КПУ М. Підгорний і секретар цього ж ЦК для ідеологічних справ А. Скаба. Свою промову започаткував Підгорний ревеляціями про ідилічну західними імперіалістами „диверсію на ідеологічному фронті", на яку видаються „мільярди долярів" і головним завданням якої посіяти... ідеї „абстракціонізму", „абсолютної свободи", „проблеми батьків і дітей", „безпартійности у творчості" і т. ін., в душах „політично незрілих" людей в СССР. Велику турботу висловив Підгорний з приводу того, що на Україні окремі літератори, художники, композитори „піддали під вплив буржуазної пропаганди" і почали виступати „з ідейно сумнівними плутаними творами". Особливе незадоволення Підгорний виявив з приводу опублікованої у мюнхенському еміграційному видавництві „Сучасність" антології нової поезії на Україні п. н. „Поети Чумацького шляху" із передмовою Богдана Кравцева п. н. „Велика Ведмедиця і Гончі Пси". „Недавно українські буржуазно - націоналістичні контреволюціонери за кордоном — нарікав він — зчинили лемент з приводу творів Драча, Вінграновського, Дзюби, та деяких інших письменників, опублікували окремі їх твори у своїх журналах, навіть видали книжку віршів з відповідною, звичайно на свою користь, передмовою". В дальшому, як виходить із тексту надрукованої в київських газетах „за скороченою стенограмою" промови Підгорного, він атакував не тільки молодих поетів Драча і Вінграновського за „абстракціонізм", „несамокритичність" і „суперечливість", але також Саву Голованівського за його п'єсу „Істина дорожче" і за деякі виступи в пресі, професора Київського політехнічного інституту Файнермана за оборону абстракціонізму, архітектора Суммаря, який пропагував формалізм і наслідував абстракціоністів, російськомовного письменника і члена спілки письменників України Віктора Некрасова за його позитивні спогади про подорож до Европи і ЗДА і за те, що він не хоче засудити своїх помилок. Тих же самих здебільша літераторів і мистців громив у своїй доповіді і А. Скаба, який додав до Івана Драча і Миколи Вінграновського ще Ліну Костенко, і який засудив за „невмоглине ставлення" до творчості молодих літераторів видань київську „Літературну Україну". Вслід за Підгорним і Скабою виступали на київській нараді також представники здебільша старших літераторів і мистців, такі, як О. Гончар, А. Малишко, В. Касіян та інші, які нарікали на „формалістичне штукарство" і „ідейну плутанину" у творчості молодих і деяких старших письменників і мистців і також вимагали рішучої боротьби з порушниками принципу партійности в літературі та мистецтві.

СССР вимагає проголошення Африки безатомовим континентом

Москва. — Московська „Правда" принесла в минулий понеділок 15 ц. м. з нагоди Африканського Дня Свободи на передовому місці велику статтю-заклик у справі проголошення Африки континентом „вільним від атомової зброї". Головне вістря цієї статті звертається проти Франції у зв'язку з її атомовими експериментами, проводженими на Сагарі. Західні чинники відразу окреслили той новий совєтський маневр, як пропагандивний засіб для приєднання собі симпатій африканських народів, які вбачають у французьких атомових детонаціях на території Африки порушування її суверенних прав. Ці останні московські залицянки до африканських країн стоять у зв'язку з цілою низкою совєтських моральних і політичних поразок на африканському терені. На конференції африканських країн в Танганіці в лютому ц. р. комуно - китайські впливи в деяких африканських країнах виявились сильнішими за совєтські. В Іраку, Сирії, Альжирі, Об'єднаній Арабській Республіці, Мароко і Тунісії заборонено комуністичну партію. В Гвінеї і Гані, що були найпевнішими й найбільш „співчуваючими" африканськими країнами позначилось розчарування совєтською економічною і технічною допомогою, бо більшість отримуваних совєтських товарів виявились поганими. В Конго Совєти програли на цій лінії. Тому Совєтський Союз, кортаючи різні гіркі пігулки, намагається поправити свої взаємини з Африкою посиленою пропагандою і новою акцією.

Конго консолідує внутрішні відносини; продовжує спір з СССР

Леопольдвіль. — Конголійський президент Жозеф Касавубу і прем'єр Сиріль Адула, обидва прозахідної орієнтації, переводять реорганізацію уряду, втягаючи туди представників опозиційних до цього часу партій і „збунтованих" провінцій. Таким чином уряд Сиріля Адули, що його відтепер старалися підмінувати комуністичні інтриги, скріпився і матиме ширшу парламентарну базу. Також на терені провінції Катанги, яка довгий час своїми сепаратистичними тенденціями була найважчою проблемою Конга, настало значне покращання відносин, бо центральний конголійський уряд дав змогу з автономного уряду Катанги фіктивних „міністрів", здебільша вороже настроєних супроти уряду в Леопольдвілі. СССР і деякі африканські „невтральні" держави повели завзяту кампанію проти плянів конголійського уряду — притягнути до вишколювання конголійської армії 5 західньо-европейських країн і Ізраїль. Конголійський уряд твердить, що ніяка африканська країна не захотіла своїм коштом вести такий вишкіл і постачати для конголійської армії зброю і виряд. Все ж, щоб втихомирити той неприхильний шум, головно збоку африкансько-арабських країн, обурених на Конго, що воно хоче притягнути ізраїльських інструкторів, конголійський уряд заявив, що він в цій справі ще не прийняв остаточного рішення і може дещо змінити його.

ПІВДЕННИЙ В'ЄТНАМ ПРОПОНУЄ АМНЕСТІЮ КОМУНІСТИЧНИМ ПАРТИЗАНАМ

Сайгон. — Президент Південного В'єтнаму Нго Дінг Дієм проголосив в минулий вівторок 16 ц. м. заклик до комуністичних партизанів так званого руху В'єтконг, щоб вони склали зброю і вернулися до нормального спокійного життя, при чому Нго Дінг Дієм обіцяв їм помилування, можливість получитись з родинами, фінансову допомогу та працю. Нго Дінг Дієм заповів започаткування кампанії під гаслом „відкритих рамен" з ціллю переманити на урядовий бік комуністичних партизанів, які, користуючись всебічною допомогою з боку комуністичного Північного В'єтнаму, тримають ту південно - азійську країну вже фактично сьомий рік у стані громадянської війни й хаосу. В'єтнам, який був одною з трьох країн, що становили французьку колонію Індокитай, дістав повну суверенність на Женевській конференції 21 липня 1954, одночасним поділом на північну комуністичну частину з столицею Ганой і південну вільну з столицею Сайгон. Південний В'єтнам займає територію 65,000 кв. миль з 16 мільйонами населення. Від 1961 року, відколи комуністична партизанка грозила повним скомунізуванням Південного В'єтнаму, збільшилась американська військова допомога тій країні, проте американці все ще служать там тільки як інструктори, військові дорадники та летунська асиста в боях з партизанами. З'єдинені Держави, які завжди підтримували Нго Дінг Дієма, який став президентом в жовтні 1955 року після того, як плебісцит позбавив влади кол. імператора Бао Дай, малі й мають з отим теперішнім президентом Південного В'єтнаму труднощі тому, що він не визнає потреби широких соціяльних реформ та суто - демократичного режиму, який з'єднав би собі прихильність широких народних мас. Тому Нго Дінг Дієм і його режим не є популярні в народі, що й становить підставу для партизанської сили. Південно - в'єтнамські власті твердять, що попередній заклик през. Нго Дінг Дієма, зроблений в лютому цього року, спонукав 2,787 осіб покинути партизанські ряди й вернутися до народу. Головними точками спротиву проти комуністичних партизанів стали укріплені села, творені за американською порадою, при чому в таких укріплених селах приміщується людність з розпорошених осель та відокремлених господарств, які раніше служили партизанам за схоронища, прибіжища і джерело прохарчування. Американські військові фахівці образовують війну проти партизанів у Південному В'єтнамі ще на три до п'ять років, але заповідають перемогу над ними.

Ергард і Шредер — кандидати на нового канцлера Західньої Німеччини

Бонн. — Лідер керівної західньо-німецької партії Християнсько - демократичної в парляменті, Гайнріх фон Брентано, повідомив старого канцлера Конрада Аденауера у місці його відпочинку в Кадденабії в Італії, що партія бажає собі, щоб наступником Аденауера на становищі канцлера став віце-канцлер і міністер народного господарства, д-р Людвіґ Ергард. Після того, як заявився за думку в цій справі 11-х прем'єрів німецьких країв, що становлять Німецьку Федеративну Республіку, 10 з них заявились за Ергардом, а тільки один, і то з Надрейн-Палятинату, з відкіль походить Аденауер, проти Едгарда. Проте всі західньо німецькі політики стоять на становищі, що вибір нового канцлера повинен відбутися за згодою із самим Аденауером. Тим часом Аденауер є старим і впертим антагоністом Людвіга Ергарда. Він підтримує кандидатуру міністра закордонних справ д-ра Ґергарда Шредера. Раніше Аденауер закидав публічно Ергардові „брак політичних кваліфікацій", а тепер закидає йому надто велике пов'язання з важким промислом в Рурщині. Західньо-німецька публічна опінія хвилюється цією закулісною боротьбою за становище канцлера. Аденауер, який має 86 літ, обіцяв був зректися цієї вчасної осени, але не відомо, чи дотримає обіцянки.

Совєтський піяніст вибрав свободу

Лондон. — 25-річний совєтський піяніст Владимир Ашкеназе, який їздив по Заході з концертовим турне і в останньому часі концертував в Лондоні, зголосився до британських властей з просьбою дозволити йому залишитися в Англії. Британські власті дали дозвіл йому, дружині і дитині. Владимир Ашкеназе, жид, дістав в травні мин. року разом із англійцем Джаном Огдоном першу нагороду в музичному турнірі у Москві, тальному самому, як у ньому в 1958 році першу нагороду дістав був американський піяніст Ван Клайбурн. Большевики дуже чванились Ашкеназим, як одним із найвидатніших совєтських сучасних музик. Ашкеназе говорить плавко по-англійськи і це облегшило йому втечу. Британці заявили, що властиво Ашкеназе не потребував признання йому азилю, бо мешкав в Англії кілька місяців. — коментатори вбачають у тій офіційній заяві бажання злагідити удар, який є втеча Ашкеназе для совєтських властей. Вона для них тим прикріша, що в червні минулого року „свободу вибрав" також видатний совєтський балетний Рудольф Нуреєв, який тепер також живе і працює професійно в Лондоні.

У СВІТІ

● Єгипетський президент Гамаль Абдель Нассер приїде з кінцем цього місяця з відвідинами до подібного, як він „невтраліста" Тіта. Після того Нассер поїде з відвідинами до Альжиру і Мароко, двох північно-африканських арабських країн, які втримують з Об'єднаною Арабською Республікою (Єгиптом) якнайкращі взаємини.

● Французькі і італійські комуністичні партії прославляли в своїх партійних газетах — „Л'Іманіте" і „Ль'Уніта" — останню Енцикліку Папи Івана XXIII „Мир на Землі" не тільки за її заклик до роззброєння і проти атомової зброї, але й за зворот до толеранції і співпраці також з не-католиками. Комуністи тим в ній вбачають у тому звороті потвердження хрущової концепції про потребу „співіснування". Ватиканський орган „Оссерваторе Романо" рішуче заперечив такі тенденції Енцикліки.

● В Еспанії Енцикліка Папи Івана XXIII „Мир на Землі" матиме той практичний наслідок, що скріпить впливи того лівого крила урядової партії „Фалянги" та еспанського католицького духовенства, яке віддавна домагається лібералізації режиму та соціяльно-економічних реформ — твердять тамошні закордонні кореспонденти.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Важні закиди Президентові

Один із головних керівників кубинської політичної еміграції, голова Кубинської Революційної Ради, колишній прем'єр д-р Хозе Міро Кордона, зробив на адресу президента Кеннеді дуже важкі закиди; змалювання даної обіцянки щодо проведення активної визвольної політики супроти режиму Фіделя Кастра та зміну тієї політики на таку, що веде до „співіснування" з режимом Кастра. Кубинський діяч сформулював свої закиди на 23-ох сторінках машинопису, покликаючись на цілонічну нараду у Білому Домі, проведену безпосередньо після катастрофічної невдачі з висадом кубинських революціонерів у Свинячій затоці у квітні 1961-го року. Президент Кеннеді викликав тоді до Білого Дому лідерів кубинської політичної еміграції і — як тепер твердить д-р Кордона — мав скласти конкретні заяви щодо скинення режиму Фіделя Кастра. Хозе Міро Кордона виступив із своєю заявою та своїми закидами зараз після того, як американські власті, притягнувши до співпраці брітійські власті з Багамських островів, провели репресії у відношенні до кубинських революціонерів, що організували морські рейди проти кубинських та совєтських кораблів на Карібському морі, і у відношенні до цивільних лідерів еміграції. Кубинська еміграція, яку запевнювано стільки разів у симпатіях до її визвольної справи, попала в розпуку.

Державний Департамент зареагував на оскарження збоку д-ра Хозе Кордони втримано у гнівному тоні заявою, в якій закидається кубинському діячеві „неточності" і „викривлення подій з останнього часу". Державний Департамент слушно твердить, що втікачі не можуть диктувати Америці її закордонної політики. Але поза запереченням, начебто ЗДА задумують „співіснувати" з Кубою Фіделя Кастра, нема в отій офіційній заяві Державного Департаменту заперечення закидів кубинського діяча по суті: що від жовтня мин. року, коли то президент Кеннеді і Хрущов почали компромісово полагоджувати спір у зв'язку з совєтськими ракетами на Кубі, основно змінилася американська політика у користь Кастра. Не він один, а й чимало американських політиків, включно з нюйоркським губернатором Нельсоном Рокефеллером, піднесли той самий закид. Бож фактом є, що від жовтня минулого року режим Фіделя Кастра не став хитким, а скріпився. Фактом є, що на Кубі стоїть кількананадцятитисячне совєтське військо. Доктрина Монро канула у безвісти. Декларації із співчуттям кубинській визвольній справі не проявились ні в якій реально - політичній формі. Хрущов має рацію, боронячись проти закидів своїх китайських співпартійців: він „урятував режим Фіделя Кастра від загину. Куба стала могутньою совєтською військовою базою з „рибальським" портом для совєтських підводних човнів, із складами ракет в печерах та засекреченими летовищами. Не здійснено навіть загрози репресії проти чужинецьких кораблів, які торгують з Кубою. Америка, замість стати на становищі, що Совєтському Союзові нема ніякого діла до внутрішнього ладу на Кубі, сама виправдує несміливу й пасивну політику супроти Куби — загрозою збоку СССР. Не дуже то переконливо звучить і твердження Державного Департаменту, що вимоги кубинських емігрантів довели б „майже напевне" до війни за Кубу. Сьогодні дійсно треба було б мінімум 6 дивізій, щоб повалити режим Кастра, але тому два роки і ще тому рік ніякої війни не було б. Що ситуація змінилася на гірше — то є саме й є вина тієї політики ультраобережности супроти комуністів, яка породжує такі прикрі закиди угодівства.

Паламарчукове крутійство

Відколи на окупованій збройно московськими большевиками Україні створено так звану Українську Радянську Соціялістичну Республіку і особливо з того часу, як цю республіку влучено до Совєтського Союзу, Україна перестала існувати як незалежна й суверенна держава. Усе ж бо правно - конституційне і правно - державне існування Української ССР, зводиться до фікції. Ніяких суверенних прерогатив Україна не тільки у військовій і в зовнішньополітичній ділянці, але також й у внутрішній політиці не посідає. Не має ж бо права Українська ССР не тільки утримувати свою армію і власний дипломатичний апарат, але також не вільно їй мати власну валюту, власну поштову і транспортову комунікацію і, навіть, уся її внутрішня політика обмежується тільки „охороною громадського порядку" та й то у підпорядкуванні всесоюзному Міністерству Внутрішніх справ і КГБ.

Совєтська пропаганда намагається всяко виправдувати стан такої перманентної і повної залежности Української ССР, промовчуючи при цьому або перекручуючи найсуттєвіші моменти. Чимало зусиль в цьому напрямку проявляють керівники фіктивного Міністерства закордонних справ УССР, намагаючись вмовити в український народ, що він також відіграє деяку ролю. Дуже показовою з цього погляду може бути надрукована у березневому числі теоретичного й політичного органу ЦК КПУ „Комуніст України" стаття Луки Паламарчука, т. зв. міністра закордонних справ УССР.

Покликаючись на Леніна, який, мовляв, „допускав при певних умовах відновлення повної самостійности окремих наркоматів", значить народних комісаріятів, ци пак міністерств, але рішуче підкреслював „необхідність залишити Союз Совєтських Соціялістичних Республік тільки у відношенні військовому і дипломатичному", Паламарчук пробує доводити, що совєтські республіки об'єдналися в СССР добровільно, як рівноправні і суверенні держави, але з рішенням проводити „єдину зовнішню політику". У зв'язку з цим становище Української й інших республік в рамках Совєтського Союзу Паламарчук визначив діялектичним непереконливим твердженням, що всі вони виступають „на міжнародній арені в особі Союзу ССР, а зовнішньополітичні органи представляють інтереси не тільки Союзу в цілому, але й кожної республіки окремо".

На підтримку своїх голословних заяв про суверенність Української ССР Паламарчук покликається на рішення Пленуму ЦК ВКП (б) з 1944-го року „Про розширення прав союзних республік в галузі зовнішніх відносин" і на постанову Верховного Совєту СССР з цього ж року, що нібито „за Україною, як і за всіма іншими республіками, було визнано право вступати в безпосередні відносини з іноземними державами, підписувати з ними угоди, обмінюватись дипломатичними й консульськими представниками".

Покликаними на це рішення і постанову Паламарчук заперечив усі свої твердження й висновки про суверенність Української ССР і її нібито активну і самостійну ролю на міжнародному полі. Зводячи всю зовнішню ролю й активність УССР до терену Об'єднаних Націй, куди Москва ввела її з тактичних мотивів, Паламарчук не навів ні одного випадку, коли б Українська ССР вступила в безпосередні відносини з якоюсь чужоземною державою й обмінялася з нею „дипломатичними і консульськими представниками". Не назвав, бо й не міг назвати.

Таким чином, своєю статтею „Україна на міжнародному терені" Паламарчук довів ще раз, що суверенности Українська ССР не має і не матиме, поки вона залишатиметься під окупацією Москви.

ЛЕСТЕР БОВЛЕЗ ПІРСОН

8-го квітня цього року в Канаді відбулися парляментарні вибори, в яких жадна партія не здобула такої більшости, щоб могла сама створити уряд. Канадійський парлямент нараховує 265 послів, Ліберальна партія вибила із більшістю 130 голосів, але цього замало для фактичної більшости, яка виносить 133 послів; до того ж коли відтягнути з урядової партії одного посла на спікера Палати Репрезентантів, то дійсна більшість мала б виносити 134-ох послів.

Консервативна партія дістала тільки 94 мандати, Партія Соціяльного Кредиту — 24, а Нова Демократична партія 17. На основі такого виборчого висліду, згідно з парляментарним звичаєм та фактичним станом, новим прем'єром буде провідник Ліберальної партії — Лестер Бовлез Пірсон.

Годі було дотеперішньому прем'єрові консерватистові Джанові П. Діфенбейкерові втриматися на тому становищі бо його партія із 94-ма мандатами, навіть коли б її підтримали дві менші партії, мала б тільки 137 послів.

Важко буде урядувати і Л. Б. Пірсонові, бо він залежатиме від тих малих партій, які кожної хвилини зможуть на спілку з консерватистами заявити урядові недовір'я і змусити до резиґнації. Однак малі партії, мабуть, не будуть рватися до виборів, бо день 8-го квітня виявив, що виборці не підтримали їх так як вони цього сподівалися (соціял-кредитники мали 30 послів, а нові демократи — 19).

Лестер Бовлез Пірсон народився 23-го квітня 1897-го року в Торонті, в родині методистського священика, і про нього пишуть, як про вихована плебаній, де панувало почуття обов'язковости та солідности. Його дід був також священиком. Пірсон жив і в інших містах провінції Онтаріо. Студіював історію в Торонтському університеті і г Оксфорді, в Англії. У Торонті, коли вже був професором європейської історії, одружився із студенткою Маріон Ельмет Муди з Вінніпеґу. Він має двох дітей і 8-ох внуків.

Пірсон 26 років присвятив дипломатичній праці і за неї відзначений був нагородою Нобеля. Почав він працювати в міністерстві закордонних справ, пізніше був призначений на дипломатичний пост в Лондоні, а в роках 1945-46 був у Вашинґтоні амбасадором.

В 1948-му році Бовлес Пірсон був вибраний послом з північної округи провінції Онтаріо і того самого року мув найменований на міністра закордонних справ. На тому пості залишався він до 1957-го року, коли Ліберальна партія програла вибори і до влади прийшли консерватисти Діфенбейкера.

Пірсон був головою Ради НАТО в тому часі, коли формувалася та організація, був президентом Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй — 1952-1953 рр., а під час Суецької кризи в 1956-му році відіграв важливу ролю в міжнародній політиці. Одночасно був він дійсним керівником канадійської закордонної політики.

В 1957-му році Пірсон перебрав провід Ліберальної партії, яка програла вибори, хоч йому пропонували два інші пости в міжнародних організаціях, що могли б краще відповідати його уподобанням. Та він вважав, що це — його обов'язок. Тут мусів він перемогти і опозицію своєї — жінки...

На становищі партійного провідника довелося Пірсонові пережити глибоку душевну кризу, коли в 1958-му році Ліберальна партія здобула тільки 49 мандатів, а консерватисти — 208. Та Пірсон не зневірився, і дочекався часу, коли очолювана ним партія здобула більше число голосів. На цей свій успіх вказує він тепер тим журналістам і політичним діячам, які відмовляли йому здібностей бути практичним політиком і називали його „нещасливим воїном" в політиці.

Однак, навіть Пірсонові прихильники признають, що ліберальний провідник не вміє промовляти на масових зборах, хоч ніхто не може відмовити йому здібности захоплювати слухачів в малому гурті. Один із його найближчих співробітників сказав, що коли б Пірсон міг сісти і погуторити зокрема з кожним виборцем, то він здобув би загальну перемогу у виборах...

Кажуть, що політичні промови Пірсона подібні до його лекцій, що їх він читав у Торонтському університеті. Коли один з Пірсонових приятелів закинув йому монотонність його промов у порівнянні з промовами політичних противників, Пірсон відповів: „Я не належу до категорії красномовців. В усякому разі, те, що найбільше мене відстрашує — це демагогія. Від початку 30-их років стало ясно, що для того, щоб знищити демократію, демагогія є найкращим засобом".

Незабаром Пірсон матиме нагоду виявити свої здібності практичного політика на пості прем'єра Канади, бо три пості із Партії Соціяльного Кредиту заповіли, що підтримуватимуть лібералів. Але це буде, як згадано вище, дуже мала більшість, і новий прем'єр — ліберал мусітиме напружувати всі свої сили, щоб втриматися при владі.

ЗРАДА

Поспіша кудись,
Може утіка...
Очеретом щось
Заросла ріка.

Затягнувся став
Верболіз усох,
Мов би не були
Ми з тобою вдвох.

Пригадай тоді
Під тополею,
Називав мене
Щастям, долею.

Зупинилися
Під ліщиною,
Називав мене
Ти дружиною.

Присягавсь любить
Серце радує,
Осокор шумить
За левадою.

Ти пішов, душа
Моя крається,
З жалю серденько
Розривається.

Проминуло все,
Аж не віриться,
Темінь спадує,
Нічка сіється.

І віщує сон,
Щось розв'язане
Безталанячко
Недосказане.

В. ПІНОВА

Д. Квітка

ЖИДИ І МИ

(1)

25-го січня цього року на сторінках дітройтського тижневика „Легальна Хроніка" появилася стаття під заголовком „Суддя Кавфман, у всежидівській судовій розправі, дає вирок згідно із звичаєвим правом старовинної Польщі". Зміст статті такий:

Місцевий повітовий суддя Натан Кавфман мав вирішити справу - прохання розведеної жінки, чи повинен її чоловік у додатку до тижневих вплат на утримання дитини, сина дати ще одноразову оплату, яка уможливила б їй заплатити за певну релігійну церемонію („бар міцваг" — ритуал конфірмації), який мав піддатися їх 13-літній син. Після довгих нарад суддя рішив, що це є законне домагання матері, бо хоч воно спирається на чужому й старому жидівському звичаєвому законові, дитина має право жити згідно з цим старим законом. Газета казала, що, рішення, мовляв, що 300 років тому в Польщі було так добре жидам, як тепер в Америці: суддя жид, адвокати жиди, підсудні жиди, справа жидівська і суддя вирішує її на основі жидівського закону — з-перед 300 років.

Триста років тому, продовжує газета, для жидів у Польщі була „Золота Доба". Вони мали свої школи, свої суди й процвітали економічно. Щоправда, вони мусіли платити високі податки, але й це не було таке страшне, маючи на увазі факт, що жиди самі були „колекторами" тих податків. Але „все це нагло кінчається з повстанням Богдана Хмельницького, козака з України ... Якщо ви спитаєте будь-якого українця, пише „Легальна Хроніка", то він скаже вам, що Богдан Хмельницький був Джорджем Вашинґтоном України, великим героєм".

„Польські матері ще й нині страхають своїх дітей не дияволом (Bogey Man), а жахливим Богданом Хмельницьким (dread Bohdan Chmielnicki), щоходу жидів, то для них Хмельницький стоїть майже на рівні з Гаманом, Торквемадою і Гітлером", — пише „Легальна Хроніка".

Оце — короткий зміст довгої статті. Не знаємо, чи суддя Натан Кавфман висловив подібні думки в суді, але знаємо, що він не відгородився публічно від згаданої статті. Я запитав одного американського журналіста його опінії в цій справі, і він мені сказав: „Я не бачу ніякого зв'язку між судовою розправою і нападами на Хмельницького".

І в цьому суть. З'явилася нагода, хоч далека й не пов'язана з предметом статті, „проїхатися" по одному з найбільших гетьманів України, а з тим посередньо й по українцях, — врозріз з духом американської демократії, врозріз з ідейними заложеннями американської конституції, толочучи найелементарніший закон американської держави, як конґломерату національних груп, врозріз із духом міжнаціональної моралі й співжиття народів.

Присмно довідатися, що в американській державі суддя жидівського походження може вирішувати справу, що має чисто жидівський характер, згідно із жидівським законом старовинної Польщі. Але ми хочемо бути також на рівні з усіми тими, що користуються цими вольностями, і домагаємося, принаймні, права не бути предметом нападів іншої етнічної групи на нас нині за евентуальні гріхи, що їх, згідно з твердженням деяких жидів, поповнив 300 років тому один з українських гетьманів.

„Вендетту" й „колективну відповідальність" давно засуджено законами всіх демократичних держав. Це повинно обов'язувати і жидів.

Але, поки підемо далі в наших твердженнях постараємося кількома словами поставити Богдана Хмельницького в історичну перспективу.

Гетьман Богдан Хмельницький (1595 - 1657), сучасник Кромвела в Англії, був одним з найбільших українських полководців, національним провідником і героєм. Хмельницький був дійсно Джорджем Вашинґтоном України, з тією різницею, що революція Вашинґтона увінчалася повним успіхом, а його революцію використав, зрадою і підступом, „старший брат" — Москва, з якою він, з політично - військових причин, об'єднався. Не зважаючи на фатальну Переяславську угоду та на інші помилки, як, наприклад, невдале використання перемог над Польщею, Хмельницький, побіч Івана Мазепи, найбільший гетьман України. Богдан Хмельницький поставив на всю величинь проблему української самостійности й державної суверенности і перетворив український нарід у свідому себе й свого завдання модерну націю. Шевченко картав його за найбільше за Переяславську угоду, але й для нього він був великим гетьманом.

Вже передше, а особливо після Люблинської унії 1569 року (унія Польщі з Литвою), Україна стала тереном беззастережної польської колонізації і брутального визиску. Після цієї унії польська шляхта випрошує собі в королів грамоти на так звані „пусті" землі й перетворює ці українські землі у великі латифундії, що простягалися, під час повстання Хмельницького, навіть на Лівобережжя. Українську людність на цих латифундіях трактовано гірше від худоби. Українського „хлопа" польський пан міг програти в карти, застрілити, як пса, або продати. І далі, каже історія, в цій колонізації України особливо давалися взнаки українській людності „дрібні польські шляхтичі та жидівські посередники, що виступали в ролі економів та орендарів великопанських маєтків" (Енциклопедія Українознавства, II, стор. 443).

В таку чорну добу виступає Богдан Хмельницький, спершу як месник за власні кривди, а пізніше як месник за кривди народні, як борець проти колоніялізму та визиску безборонного населення і нарешті як речник української державности.

Історія України не згадує планових погромів Хмельницького проти жидівського населення. Вона каже, що часом Хмельницький не міг повністю опанувати загального повстання, і місцеві „народні месники" на власну руку карали тих, що немилосердно їх визискували. Але в таких місцевих заворушеннях гинули не тільки жиди, але й поляки, ба навіть українці, які служили чужій імперії й жорстоко використовували тубільців.

Отож хай буде ясно: в Україні ніколи не було антисемітського руху, плянованих погромів жидівського населення. Ані наша, ані ніяка інша історія не занотовує факту, щоб в Україні будь-коли існувала антисемітська філософія чи ідеологія, подібна, наприклад, до гітлерівської філософії та ідеології. Тому, якщо під час національних революцій в Україні гинули часом і жиди, то не тому, що вони були жиди, а тільки тому, що вони або на спілку з окупантом України, чи на власну руку чимсь провинилися супроти українського населення. Але, як уже згадано, за такі самі провини гинули з рук повстанців навіть і українці — визискувачі та гнобителі. Це притаманне всякій революції. Тому ще й ще раз треба підкреслити факт, що, мабуть, крім згаданої „золотої доби" жидівства в Польщі 300 років тому, як нотує „Легальна Хроніка", в пізніших часах Україна була єдиною державою в світі, яка, не вспівши затвердити ще власної влади, законом визнала культурну автономію жидівської меншості, іменуючи для цього спеціяльного міністра-жида!

(Далі буде)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Ще про маляра Никифора

У „Свободі", число з п'ятниці 12-го квітня появилася стаття п. Романа С. Голіята про лемківського маляра Никифора. Автор її, коментуючи польську книжку А. Банаха п. з. „Пам'ятка з Криниці", присвячену Никифорові, пише між іншим:

„Треба було щойно признання чужинецького малярського світу про вартість малярського дорібку того непісьменного, від малку сироти, який не пам'ятає навіть свого прізвища, але від уродження талановитого лемка, щоби поляки, а за ними й українці заінтересувалися ближче Никифором".

На жаль, мушу пригадати, що Никифор — у нас вже давно відкритий і відомий нашому мистецькому світові. У Львові в 1936-му році АНУМ (Асоціяція Незалежних Українських Мистців) влаштувала в Національному Музеї у Львові спеціяльну виставку наших мистців-примітивістів, і на тій виставці було до 120 малюнків Никифора. Виставкою тією завідував мистець Володимир Ласовський, і з неї зберігся окремий каталог. Деякі з наших громадян мали у своїх збірках цілі десятки творів Никифора, як ось відомий мистецький критик Дарія Віконська (Малицька). Про Никифорові малюнки тоді теж чимало писала наша преса.

Два роки тому в Парижі в одній галерії я хотів набути невеличку акварелю Никифора, величини поштової картки, але її ціна була 500 нових франків (понад $100). До війни і під час неї такі речі можна було мати в нього за 25 грошів. Мистецька вартість малюнків Никифора зовсім невелика, зате вони цікаві, як останні з паростей народного мистецтва, він бо вийшов з лемківського малювання на склі, з його методою сильних контур, виповнених фарбами. Цей примітивно-наївний елемент народного мистецтва і є причиною Никифорового успіху в модерністичних колах, які вже давно згубили зв'язки з будь-якими традиціями і шукають стимулів у мистецтвах примітивних.

С. Гординський

Олена Гердан

МИСТЕЦТВО, МИСТЕЦЬ І МИСТЕЦЬКИЙ ТВІР

Есей, виголошений у Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку

(2)

З огляду на динаміку образів, танець є першим правдивим мистецтвом у світі, яке покликало до життя всі інші роди мистецтва. (Це твердження побиває інші теорії, і воно знайшло широкий відгомін серед мистців творчого й відтворчого мистецтва).

Хореографи ростуть, — вони не лише йдуть від твору до твору. Почуття відповідальности супроти танку викликає обов'язок побиватися за нього і зроджує вимогу — розгорнути й поглибити його наглий поштовх чи спонуку.

Танець є наче фізична необхідність, не лише для людей мистецького світу, але й для тих інших, які до нього горнуться. Він, у сценічному оформленні, найкраще реалізує уяву і є найбільш досконалим сценічним переведенням невловного і потойбічного світу. Завдання хореографа й танцюриста — збудити поетичне почуття навколишньої реальности, відкрити безмежне поле мрії подібної екзистенції, яка, як знаємо, живе в нас.

Акція танку може належати минувшині, теперішності або будучині, або танець може висловлювати лише настрій і бути самою тільки радістю порушування, але він мусить лучити імпрезію з цілковитим опануванням руху, що робить танець на сцені кінетично плинним.

Ані артистична вишуканість, ані безпам'ятна техніка чи акробатика — не можуть замінити того внутрішнього випромінювання таланту, яке сходить на глядача в часі відтворчої дії. Ніякий танець не може повністю існувати в ту велику хвилину і закріпити її в наших пам'яті, якщо він не має щось з містерії, прихованої таємно, чародійно, але яку ми прочуваємо, як несподіванку візуального захоплення. Ревеляційність танку сходить на нас за посередництвом тієї містерії.

Танець є появою активної сили, є динамічним образом — дією. З фізичного боку танцюристові дано реальності: місце, ґравітацію, тіло, силу м'язів і контролю над ними, а далі — секундарні умовності: звук, світло, реквізит. Але в танку вони знікають: що більше досконалим є танець, то менше бачимо актуальностей.

Ми помічаємо й відчуваємо: рушійні сили танку, які виходять з центру руху й еманації, їхній конфлікт і заключення, піднесення і упадок, їхнє ритмічне життя. Це є елементи креуючої появи, не фізично дані, а створені артистично.

Танець зображує ідею. Ідею — дорогою відчувань, зворушення, які сходять і зростають, послаблюються і заломлюються.

Мистецька праця є синтезою напруг і заключення, рівноваги і захитання, ритмічної залежности і безперервної лучности. Мистецький танець — не симптом почуття танцюриста, а експресія його композиційного знання багатьох почуттів. При композиції треба надати суб'єктивним поняттям об'єктивний символ. Тим самим треба дивитися на танець у сенсі поширення його ролі, як створеної, закомпонованої речі. Танець є сам собою неначе одним пасажем, в якому чергуються багато пасажів один за одним, залежно від їх істотности.

Довгі роки покутувало в світі переконання, що танець це форма розваги, в якій талант танцюриста проявляється в здібності грацізно рухатися під музику і виконувати гарні взори в просторі, надробляючи їх приємними мінами. Важка праця й дисципліна, необхідні для виконання танкових рухів, завжди були підкреслювані й гідні подиву. Але очевидна креація структури й форми танку, в якому багато основ і елементів пов'язані з іншими родами мистецтва, була й ще досі є в більшості людей поза їх свідомістю.

Багато генерацій танцюристів тренувало хтось для виступів приписаними кроками й рухами, які були засадничі і стандартні, передавані від однієї генерації до другої. Композиція танку займалися особливі люди, найбільш здібні до цього діла. Лише недавно танець знову відкрили, як серйозну ділянку мистецтва, і група артистів - бунтівників кинулися студіювати рухи, як експресію ідей та емоцій, символічно пов'язаних з танцюристом. З цього народився важливий аспект, доданий до тренінгу в танці: композиція танцю, яку попереджує — імпровізація. Популярно принялася назва — хореографія.

Композиція танку похожа на композицію музики, малярства, поезії, драми та на інші креативні форми вияву людського духа. Танець, який є матір'ю всіх інших родів мистецтва, замикає в собі ті роди, зливається з ними в одну цілість. Наприклад, не можна відлучити поезії від танку, бо той танок став би неповний. В ньому будуть прогалини. Саме тому багато танцюристів спроможні проявлятися активно ще й в інших ділянках мистецтва: в музиці, поезії, малярстві, різьбі тощо.

Модерний танець — це фантазія. мозаїка з нереальности, через яку нижче положені реальності увидатнюються гостріше, як у щоденному житті. Тіло є висловом експресії не тільки тому, що танцюрист уживає його в танку, але й тому, що воно каже про те, чого не можна виповісти словом, музикою, різьбою, малярством. Модерний танець твориться індивідуально, і кожний артист розуміє й будує свою техніку на власний лад. Модерний танець є висловом динаміки маси, як представлення самоти на першому пляні, більше маси, як тіла. Торкається більше абстрактних речей, як образового відтворення бачених речей, вибирає ломаний ритм, брак рівноваги, випадковість з'язу, дозволяє на недокладність такту, нехтуючи поволокою формальности і правильности. Є вільний, але не без форми, рапавий, але вигладжений, схоплений власною, але не накиненою дисципліною...

Танець є в кожному випадку волею артиста. Танцює все тіло, яке є інструментом. Ніякий м'яз не рухається сам, як у музики і маляра — лише руки, в актора — слово, жест, — у співака — горло, діяфрагма... Це є не справа техніки мускулятури чи анатомічного вигляду, як у класичному балеті, — а справа духа. За посередництвом перевіреної функції м'язнів дух промовив до духа, тобто мистець до глядача, і спонукав до цього невимовне: духове піднесення.

Це — саме життя. В модерному танку не тільки музика є тлом-супроводом, але також поезія, драма або лише інтонація (звуковий ефект) чи перкусія. Танець не може бути театралізований. Виключається театральна жестикуляція або літературний переказ. Це — окрема форма й окрема ділянка мистецтва, яка має свої правила й закони, яка спирається на символіці. Від вишколу та мистецької інтуїції хореографа залежить розв'язка творчої композиції танку і його піднесення на належну висоту й чистоту.

„Людина танцює: рідна звукам і слухняна"...

(Кінець)

ВСЯ ВЕЛИКОДНЯ ПИСАНКА НА ДОПОМОГОВІ ЦІЛІ ЗУАДКОМІТЕТУ

ПОЖЕРТВИ ВИСИЛАТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ДО ЗУАДК У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, 5020 OLD YORK RD., PHILADELPHIA 41, Pa.

ДЕНВЕРСЬКИЙ КАЛЕЙДОСКОП

Близько 8 літ тому появилися на сторінках „Свободи" останні дописи з Денверу під збірним наголовком „Денверський калейдоскоп". Відтак наступила перерва. Були тільки спорадичні згадки з нагоди поодиноких свят чи імпрез, але не було якогось сталого звітування, яке в формі хроніки зберегло б історію нашої денверської громади. Тому нововибрана Екзекутива Відділу УККА в Денвері звернулася з проханням до автора цих рядків, щоб відновив Денверський Калейдоскоп та став інформувати ширший загал, що Денвер живе, працює і розвивається.

Пластовий Свят Вечір: Рік-річно в день Навечір'я Різдва Христового спільно засідають Українські Пластуни до святочно застелених столів, щоб символічно злучитися думками з нашими рідними і цілим українським народом на Рідних Землях при Святій Вечері. Цьогорічне свято в Денвері чимало відрізнилося від попередніх років. Це вперше відбулося воно в „Пластовому Домі", що мало свої додатні і від'ємні сторінки. Святочно прибрані столи, запах страв, що їх приготовили пані з Пластприяту, ялинки по кутках залі, ну і почуття тепла „власної хати" створювали якусь специфічну, родинну атмосферу. Шкода тільки, що заля була трохи замала, щоб вигідно помістити всіх пластунів з їх родинами і запрошеними гістьми. Це відбилося від'ємно на другій частині імпрези, головно на акті прийняття нових членів в ряди новацтва. Зложення пластового обіту і одержання жовтих, новацьких хустин напевно випали б більше імпозантно і залишили б в їх серцях глибше враження, коли б все те відбувалося на сцені. Святу вечеру розпочато відспіванням „Царю Небесний", а відтак Станичний М. Маренін попросив пароха гр. кат. церкви о. Смаля поблагословити страви. В часі вечері виступали з промовами о. Смаль, полк. Степан Глушко, М. Маренін і М. Кальба, а їхні промови були переплітані колядами та деклямацією юначки Лесі Чайківської. Закінчено це внутрішнє пластове свято сценкою „Кому блисне перша зірка" Р. Завадовича.

Дещо з історії: На пластовому Свят Вечері звернувся до пластунів з святочним словом о. Павло Смаль. З його змістом варта запізнати ширший загал, бо в ньому цікаві і правдоподібно мало знані історичні факти. Отже, коротко перед згаданим Святом, їздив о. Смаль до міста Гейс в стейті Кензас на запросини бувшого мешканця Денверу д-ра Р. Кухара, щоб охрестити новонароджену дитину панства Кухарів. В поїзді запізнався з американцем німецького походження, який, довідавшись, що о. Смаль з України — розказав йому таку історію. Його предки яких 200 літ тому виемігрували з Баварії на Україну і поселились на чорноморських українських степах. Згідно з тодішніми еміграційними законами мусіли вони зобов'язатися поселитися на одному місці на довший протяг часу і в той спосіб колонізувати наші степи. І коли проминув законом приписаний час, захотіли ці колоністи рушати в дальшу дорогу, хоч з другої сторони жаль їм було покидати урожайну українську землю. Тож вислали в світ своїх післанців, щоб розглянулися вони, чи не знайдуть другої подібної країни. Поїхали вони і по якомусь часі знайшли і повідомили земляків: приїжджайте, мовляв, тут і земля урожайна і простори широкі і небо синє і сонце тепле — ласкаве. І вибралися німецькі поселенці з України, в другу еміграцію, і приїхали до Америки, до стейту Кензас. І привезли зі собою українську пшеницю і насіння соняшника. І полюбило наше зерно урожайну землю. Стала родити наша пшениця і став до сонця звертати своє лице соняшник. І так, як на Україні — голубе небо і золото-пшениця пишаються синьожовтими красками на стейтовому прапорі, а цвіт соняшника став цвітом стейту Кензас. Минуло 200 років від переїзду перших емігрантів зі своєї батьківщини. Хоч це вже є п'яте покоління росте тут в Америці, але запевнив оповідач о. Смаля, що молодь прекрасно говорить німецькою мовою, читає своїх німецьких клясиків, вивчає німецької мови в своїх школах. Ба, що більше! священиком у них є „айриш", але заки обняв їхню парохію, то мусів сам навчитися говорити по німецьки. Це все зробила сила традиції, якої все придержувалися їхні батьки і на Україні і в Америці. „Тож і ви, українські пластуни, придержуйтесь своєї традиції, своїх батьківських звичаїв і обичаїв, а напевне назавжди залишитеся добрими синами України" — закінчив своє слово о. Смаль.

Вистава „Світло" — В неділю, 27 січня покінчилася в денверському Музеї Мистецтва дуже цікава виставка під збірним наголовком „Світло". Ця виставка, організована „Лігою молоді в Денвері" і денверськими публичними школами мала за мету впровадити молодь і молодих адептів мистецтва в царину світла і збудити в них заінтересування до дальшої праці в тій ділянці. Цю виставку відвідало в минулих місяцях тисячі студентів. Ціла виставка була поділена на різні відділи, приміром образотворчого мистецтва чи скульптури і саме в тій останній ділянці був виставлений твір нашого славного мистця А. Архипенка, скульптура в образі п. н. „Жінка в ході". Про цей твір так пише пані Вебер, член управи Музею: „В недавньому минулому впровадили скульптори в свої мистецькі твори елементи світла при помочі відкритих отворів або інакше через впровадження порожнечі. Архипенко був першим, що робив різні експерименти в тому напрямі в ділянці скульптури, а свою виставу постать створив ще в 1912 році".

Вправді виставка вже закінчена, але твір Архипенка належить до перманентної колекції музею і тому кожний має ще нагоду оглянути цей твір нашого мистця.

Карнавал цього року розпочав Пласт, влаштувавши спільними силами з Пластприятом і спорт. товариством „Україна" Маланчин Вечір. Цю імпрезу традиційно від 4-ох літ влаштовує Пласт і вона все проходить з повним успіхом. На жаль час Маланки припадає все тоді, коли в Денвері в той сам час відбувається огляд домашніх тварин, т. зв. Сток - Шов і традиція хоче, що саме тоді все в Денвері є дуже зимна погода. Також і цього року потиснув такий мороз, що тисячі авт не могли рушити з місця і це відбилося на присутності на забаві. Прийдеться хіба і Маланку перебрити на новий стиль . . .

Свято 22-го Січня. Цьогорічне відзначення 45-их роковин проголошення державности України відбулося в Денвері 27 січня. Того дня рано помолились вірні в греко-кат. церкви, а в православній церкві відправлений був молебень. Святочна Академія відбулася вечером у вщерть виповненій публікою залі, якої перші ряди зайняли члени Пласту і СУМА у своїх однострoях. По вислуханні американського гимну і вступним словом голови Відділу УККА Р. Кузьмича виголосив святочну доповідь п. К. Левченко, в якій насвітлив події, які довели до акту 22-го січня та вказав на значення того акту. Закінчив свою промову словами, що, помимо невдачі, значення 22-го січня вічне, бо український нарід доказав світові, що завжди буде боротися з ворогом за свою незалежність.

Мистецьку частину розпочав хор під орудою п. Є. Нижника, який відспівав три пісні: „Вкраїно, мати, кат сконав" Стеценка до слів Черкасенка, „Ми йдем вперед" — Б. Кудрика і повстанську пісню „Що то за прапор". Хор виступив у народних строях і добре себе запрезентував.

Між деклематорами на виріжнення заслуговує виступ п. Крушельницького, який з чуттям і зрозумінням виголосив вірш Костишина „Свято Злуки Українських Земель". Приємну несподіванку зробила пластунка Христина Прокіп, виголосивши з вмінням вірш Б. Лепкого „На стрілецьких гробах", а молоденька Оленка Торчаківська як звичайно зібрала бурю оплесків за деклямацію „Україні" О. Колеси. З фортепіяновим сольо виступила пластунка І. Волянська і виказала гарне опанування інструменту, відіграла в'язанку пісень композиції Єдлічка п. н. „Квіточки з України". Пані М. Кротюк відчитала спомини учасника з боїв за місто Володимир на Волині в 1919 році. Новістю був виступ танцювальної групи, яка недавно заснувалася і це вперше виступала перед такою численною публікою з трьома танками „Гопаком", „Катериною" і „Козачком". Цей виступ був вповні успішним і зібрав бурхливі оплески.

Академія випала добре. Багата і добре виконана програма причинилася до загального успіху.

Л. Колтунюк.

Третій Річний Пен-Огайо Бовлінг турнір в Клівленді, Огайо

В неділю, 31-го березня відбулися в домі панства Волошин в Йонгставні, Огайо, збори Пен-Огайо Бовлінг Комітету з Комітетом Клівленду, котрий є цього року господарем Турніру. Збори відкрив та ними проводив голова Пен. Огайо Комітету інж. Євген Волошин.

Від Клівлендського Комітету звітував голова Михайло Малецький та інші референти, Микола Бобечко, пані Бобечко, котра є секретаркою Пен-Огайо Комітету, Володимир Владика та головний радний Дмитро Шмагала. Також взяв участь в зборах власник Бовлінг галі, де відбудуться змагання, пан і пані Лемещук. Пан Лемещук зі свого досвіду дав багато порад комітетові, як перевести змагання, щоби вийшло все якнайкраще.

На тих зборах устійнено всі деталі, і комітет вложив багато праці, щоб цей Турнір вийшов добре. Тепер слово за вами, урядники та члени УНСоюзу, а котрі ще не є членами, то ще мають цілий місяць квітень, щоб вписатись в члени УНСоюзу та зможуть брати участь в Бовлінг Турнірі.

Гра в круглі (бовлінг), — це є гарний спорт і нам членам УНСоюзу та нашій молоді — доростові дає нагоду зійтися разом і пізнатись одні з одними. Та і старшим добре зійтися разом і провести час в гарній атмосфері.

Такі раз на рік, змагання двох стейтів, а з часом прилучаться більше стейтів і згромадять нашу молодь разом для кращої співпраці. Все це вийде на добро УНСоюзу та української справи.

Тому звертаємось до вас, урядників Відділів УНС зах. Пенсильвенії і Огайо, котрі ще не зорганізували дружин на цей Турнір, щоб зробили це негайно. В кожнім Відділі є багато молоді, тільки треба трохи хотіння та праці, щоб ту молодь чи старших зорганізувати та вислати на змагання до Клівленду.

Змагання відбудуться в суботу 11-го травня 1963 р. Вписи о год. 12-ій в полудне. Змагання в круглі почнеться точно о год. першій по полудні.

Бенкет о год. 6-ій вечером. Під час бенкету виступить українська молодь Огайо з народним танком. Головним бесідником на бенкеті та першу кулю кине головний предсідник УНСоюзу — п. Йосиф Лисогір.

Роздадуть багато нагород та будуть інші несподіванки.

Тому старайтеся висилати якнайбільше дружин. До побачення на змаганнях в Клівленді 11-го травня!

С. Бурий,
секр. Пен - Огайо Комітету.

● **Західньо - німецький уряд** відповів на совєтську ноту, в якій Москва протестувала проти припинення німцями достав сталевих рур для совєтського нафтового промислу, — що вона, Західня Німеччина, була примушена зробити це „в інтересах безпеки своєї країни".

У глибокому смутку повідомляємо
Рідних, Приятелів і Знайомих,
що у Великодню Неділю, 14 квітня 1963 р.,
о год. 6-ій веч. несподівано відійшов від нас
на 56 році життя наш дорогий та незабутній
БРАТ і ВУЙКО
ВОЛОДИМИР БОДНАР
колишній довголітній працівник „Маслосоюзу"
у Львові та Стрию.

ЗАУПОКІЙНИЙ ПАРАСТАС відбудеться в п'ятницю, 19 квітня о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні І. Гасина при 4244—48 Олд Йорк Рд. у Філядельфії. ПОХОРОН Покійного відбудеться в середу 20-го квітня о год. 8.30 зранку з того ж похоронного заведення до церкви Христа-Царя, а відтак на цвинтар у Факс Чейз.

Горем прибиті:
Брат МИРОН БОДНАР з дружиною ГЕНОЮ та сином ОЛЕГОМ (Філя.)
Сестра СТЕФАНІЯ БЕРЕЗА
Сестрінка ІРИНА КАРАТНИЦЬКА із сином АДРІЯНОМ (Ню Йорк)

У глибокому смутку повідомляємо
Рідних, Друзів і Знайомих, що в понеділок, дня 8-го квітня 1963-го року в місті St. Louis, Missouri, упокоїлася в Бозі на 41-му році життя після важкої недуги наша найдорожча
Ірена з Паламарчуків ПИЗЮР
ПОХОРОНИ відбулися у четвер, дня 11-го квітня 1963, з Церкви Успення Пресвятої Богородиці на цвинтар Воскресення у місті St. Louis.

ЄВГЕН ПИЗЮР, муж
МАКСИМ, син

З невимовним жалем повідомляємо
Рідних, Приятелів і Знайомих, що наша найдорожча
ДОЧКА і СЕСТРА
Ірена з Паламарчуків ПИЗЮР
несподівано відійшла від нас назавжди в Бозі на 41-му році життя, в понеділок, дня 8-го квітня 1963 року в місті St. Louis, Missouri.
ПОХОРОНИ відбулися в четвер, дня 11-го квітня 1963 року, з церкви Успення Пресвятої Богородиці на цвинтар Воскресення в місті St. Louis.
Горем прибиті в Европі:
ПЕТРА й інж. РОМАН — батьки
ГАЛИНА й ОКСАНА з мужем і дітьми — сестри
Хай Тобі, Ірусю, далека від нас земля буде легкою!

Ділимось сумною вісткою
з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в понеділок, дня 8-го квітня 1963 року в місті St. Louis, Missouri, прийнявши Найсвятіші Тайни, відійшла від нас у Вічність, після важкої недуги на 41-му році життя, наша найдорожча
СЕСТРІНКА
Ірена з Паламарчуків ПИЗЮР
Дружина Д-ра Євгена Пизюра, проф. St. Louis Університету.
ПОХОРОННІ обряди відбулися в четвер, дня 11-го квітня 1963 року в год. 9.30 ранку з похоронного заведення до греко-католицької церкви Успення Пресвятої Богородиці, на кладовище Воскресення в місті St. Louis.
Горем прибиті:
ОМЕЛЯНА і МИХАЙЛО ЦЯПКИ — тета і вуйко
з дітьми ОРЕСТОМ і УЛЯНОЮ
Вічна Їй Пам'ять!

З тяжким сумом повідомляємо,
що дня 8-го квітня 1963 року по тяжкій недузі
відійшла у вічність заосмотрена Найсвятішими Тайнами
наша незабутня
бл. п. Ірена з Паламарчуків ПИЗЮР
на 41-му році життя.
Похорони відбулися в четвер, 11-го квітня 1963 р. з української католицької церкви в Ст. Люіс, Міссурі.
Докторові Євгенові і Максимкові складаємо найщиріші слова співчуття.

ТОВАРИШКИ

БІЛЛИ СОЛ ЕСТЕС ЗАСУДЖЕНИЙ ДО 15 РОКІВ УВ'ЯЗНЕННЯ

Ель Пассо, Тексас. — Федеральний окружний суддя Р. Е. Томесон визначив кару для 38-річного обманця Біллі Сол Естеса — 15 років ув'язнення, визнавши його найбільшим ошустом в історії цієї країни. Естес продавав те, що не існувало, на суму 24-ох мільйонів долярів. Федеральне жюрі визнало його винним в численних обманах фармерів, і тепер суддя визначив за ті обмани кару 15 років тюрми. Естес вже має 8 років тюрми за інші злочини. Його звільнено за кавцією 100,000 дол., бо адвокат вніс апеляцію. Його мають ще судити за інші злочини.

● **Фордова Фундація** в Ню Йорку повідомила, що вона призначила на Мистецький Центр Лінкольна 12,500,000 дол., що є найбільшою пожертвою на мистецькі цілі в цій країні.

Великодня Писанка на будову катедри

Дух жертвенности є такий давній, як давнім є людство. Читаємо в св. Письмі, що вже сини Адама і Еви — Авель і Каїн практикували чесноту жертвенности, тобто, приносили Богові жертву з тих плодів землі, якими обдарував їх Господь.

Історія віднотовує прояви жертвенности різних народів, в тому й українського. В Україні будували Божі храми наші князі, гетьмани та багаті вельможі. Тепер ту ролю князів і гетьманів перебрало українське суспільство та наше духовенство. Вони, неначе той біблійний Авель, жертвують на різні добродійні цілі, а в останні часи на будову нової катедри у Філядельфії те, що мають найкращого. Дехто з них іде слідами євангельської вдовиці, що вкинула у скарбону свій останній гріш.

Та, на жаль, не проминулися в нашому народі Каїни. Є багато таких, що своїми засобами могли б допомогти справі, але скупість і захланність не дозволяють їм на ніяку жертвенність. Та буває ще й таке, що такі Каїни не тільки самі є глухі на клич до пожертв, але й наслідують Юду Іскаріота, що закидував марнотравність Магдалині, яка вилила дорогоцінні пахощі на святі стопи Христа. І тепер є такі, що самі не прикладають рук до доброї справи й іншим перешкаджають у розбудові наших народніх і церковних установ.

Митрополича катедра у Філядельфії має служити прославленню Бога. Хто перешкаджає зреалізувати цю будову, той виступає проти прославлення Бога, забуваючи, що з Богом ще ніхто боротьби не виграв. Колись Господь Бог винагородить добрим за добре, а злим за зле.

Та ми бажаємо звернути увагу радніше на наших Жертводавців та скласти їм признання і публічну подяку за їх княжі пожертви на будову нової катедри.

Подяка Головній Управі „Провидіння".

Будівельний Комітет катедри, що діє під проводом Високопреосвященного Митрополита Кир Амвросія, щиро дякує Головній Управі „Провидіння" за задеклярування суми $10,000 (десять тисяч долярів) на будову катедри та за вплату першої рати в сумі $1,500. При цій нагоді бажаємо висловити щиру подяку Головним Урядникам „Провидіння" за їх особисті пожертви, надіслані до Митрополичої Канцелярії. По $100 склали: Впр. оо. монс. Степан Тиханський, Антін Борса, Володимир Білинський і Микола Збир. Д-р Володимир Пушкар, Степан Спринський та п-ні Степанія Вовчок; по $50: Теофіль Кульчицький, д-р Микола Ценко, п-ні Марія Мазур, мґр. Адам Гординський, Євген Команишин, Ігнат Білинський, ред. Микола Пасіка, ред. Євген Зиблікевич, інж. Михайло Караман, ред. Мстислав Дольницький, д-р Григор Лужницький; а $10 склав Теодор Баран. — Щире Спасибіг цим Жертводавцям.

Бог, да спасет і помилует тих Добродіїв, що склали по $1,000.

Добродіями нової катедри стали: Жіноче Т-во св. Юрія при катедрі, Філядельфія, Па., Впр. о. Петро Липин, Всч. о. Андрій Хлистун, Всч. о. Володимир Грабець, Всч. о. Василь Лостин, п-на Олена Вінковська, Дерби, Конн., мистці Баранський - Білинський, Йонкерс, Н. Й., І. Марків з парохії св. Андрія, Філядельфія, родина Й. і Т. Шпаки з парохії св. Андрія, Філядельфія, п-ні Марія Стецьків, Лакаванна, Н. Й. — в пам'ять покійного Онуфрія Стецьків.

Добродії катедри, що деклярували $1,000 і їх сплачують.

Впр. о. Роман Лободич, Впр. о. Михайло Федорович, Всч. о. Степан Маланюк, М. Наґурний, Вієнна, Вірджінія, Степан Конрад, Філядельфія. Деякі з них надсилають кожного тижня $5 і таким чином за 4 роки сплатять здекляровану суму, без шкоди для свого бюджету. Такі Добродії є дуже побажані.

Щира подяка тим жертводавцям ,що склали $500.

П-ні Юлія Демянович, Волкат, Конн., Тома Коллар, Теривил, Конн., отці Ігор і Лев Пеленські, — в пам'ять своїх померлих батьків, Всч. о. Авґустин Молодовець.

По $300 склали: Впр. о. Мирослав Харина, Родина Ф. і О. Блеттен, Фредриксбурґ, Па., — в пам'ять покійної Мами.

По $250 склали: Впр. о. Олександер Трешневський, Всч. о. Микола Збир, Всч. о. Михайло Пиріг.

Жертводавці, що склали по $100: Родина Лостин, Чесапик Ситі, Мд., п-ні Анна Мейор, Філядельфія, Па., в пам'ять своєї Матері, родина Руді, Бофало, Н. Й., п. Микола Яремко, Балтимор, Мд., Всч. о. Василь Танчак, Всч. о. Ярослав Пасічинський, родина І. і М. Лобойки, Шикаґо, Ілл., Всч. о. Йосип Атаманюк, Впр. о. Теодозій Атаманюк, п-ні Анна Тусяк, Філядельфія, Па., Всч. о. Степан Сулик, п-ні Юлія Маньовська, Балтімор, Мд., родина Снігурі, А. Корчинський, Балтімор, Мд., Всч. о. Теодозій Патриляк, п-во П. і Т. Козачишин, священик Н. Н. з Питсбурзької Екзархії, Вчс. о. Юрій Паздрій, п-во П. і К. Козачишин, Філядельфія, Па.

Щиру подяку складаємо також тим, що склали по $50.

Всч. о. Ярослав Захаріясевич, п-ні Марта Пласконос, Філядельфія, Па., Дм. Сенко, Йонґставн, О. Іван Кордупель, Іст Аврора, Н. Й., Всч. о. Тарас Дурбак, д-р Я. Л. Музичка, Ст. Пастушок, Філядельфія, Па., Й. Боровик, Ст. Ільницький, Д. і А. Точковські, родина Федорик, Перт Амбой, Н. Дж., І. і А. Водойло, Всч. о. Іван Лебедович, Іван Фурдиґа, з приводу 50-річчя свого побуту в ЗДА, Максим Патроник, Бейон, Н. Дж.

По $25 склали: Лука Демчук, Нортгемптон, Па., М.Ківачка, Рутерфорд, І. і М. Демчишин, Впр. о. В. Їжак, родина Бодейло, Бейон, Н. Дж., В. Рифцьо, Міннеаполіс, Мін.

Будівельний Комітет дає признання і складає щиру подяку парахії св. Петра і Павла в Плимут, Па. за те, що під проводом Всч. о. Мирона Стерпюка сплатила не тільки 1-шу рату розмету за 1963 рік, але й 2-гу рату розмету за 1964 рік. На сплату 2-ої рати розмету склали свої пожертви ось такі вірні: $150 склав І. Куць. По $100 склали: п-ні Ольга Дудан, А. Демчук, п-ні Марія Качан, Родина Веслей Кулик, п-ні Анна Павлик, Родина Е. Дубінські, Родина Миколи Скрабат, Родина Томи Савка, п-ні Анна Натика, Василь Клеса, п-ні Анастазія Шубаник, Клюб св. Ольги, Родина Василя Шпирки, Родина Степана Саполь, Родина Івана Савки, Родина Івана Поль, п-ні Марія Павлик, Родина Данила Дубінські, п-ні Текля Бацак, Родина Теодора Патрик, п-ні Марія Пінага, п-ні Присцила Гома, Юрій Шімко, Родина Івана Мороз, Родина Петра Прлівка, Сестрицтво св. Михайла, Чоловічий Клюб св. Михайла. По $50 склали: п-ні Катерина Оленик, Родина Миколи Ґлоґовскі, п-ні Анна Романик. По $25 склали: п-ні Анна Русинко і Марійська Дружина.

Щира подяка і признання тим парохіям, що сплатили вчас 1-шу рату розмету на 1963 р.

Першою, що прислала повну 1-шу рату розмету була парохія св. Апп. Петра і Павла в Клівленд, О., де душпастирює Впр. о. о. монс. Дмитро Гресько. Понижче містимо список тих парохій, що сплатили 1-шу рату розмету на 1963 рік: Акрон, О., св. Духа, Алдон Стейшин, Па., св. Володимира, Алентавн, Па., Непорочного Зачаття, Алтуна, Па., Непорочного Зачаття, Балтімор, Мд., св. Михаїла, Балтімор - Куртис Бей, Мд., св. Апп. Петра і Павла, Бервик, св. Кирила і Методія, Бристол, Па., Покрова Пр. Богородиці, Кемден, св. Михаїла, Кентон, св. Миколая, Карнеґі, Просв. Тройці, Картерет, Па., Просв. Богородиці, Централія, Па., Внебовзяття, Кліфтон Гайтс, Па., св. Апп. Петра і Павла, Іст Клівленд, Пресв. Богородиці, Едвардсвил, св. Володимира, Елизабет, Н. Дж., св. Володимира, Форд Ситі, Па., св. Миколая, Фреквил, св. Михаїла, Глен Лайон, Па., св. Миколая, Ґрейт Медов, Н. Дж., св. Миколая, Гейзелтон, св. Михаїла, Гилсайд, Н. Дж., Непорочного Зачаття, Джанставн, Па., св. Івана Хрестителя, Кейзер, Па., Покрова Пресв. Богородиці, Лейтроб, Па., Внебовзяття, Лорейн, О., св. Івана Хрестителя, Мекеду, Па., Пресв. Богородиці, Мекіспорт, Па., св. Івана Хрестителя, Маганой Ситі, Па., св. Миколая, Мейзвил, Па., св. Івана Хрестителя, Манассас, Благовіщення, Менвил, Н. Дж., св. Михаїла, Мидлепорт, Па., Різдво Пресв. Богородиці, Милвил, Н. Дж., св. Миколая, Майнерсвил, Н. Дж., св. Миколая, Москов, Па., св. Духа, Мовнт Кармел, Па., св. Апп. Петра і Павла, Нентикок, Па., св. Миколая, Нентикок-Гановер, Па., Преображення Господнє, Нюарк, Н. Дж., св. Івана Хрестителя, Ню Бронсвик, Н. Дж., Різдво Пресв. Богородиці, Олифант, Па., св. Кирила і Методія, Палмертон, Па., св. Володимира, Філядельфія, Па.: Катедра Непорочного Зачаття, Благовіщення, св. Андрія, св. Йосафата, Христа Царя, Покрова Пресв. Богородиці, Фенiксвил, Па., св. Апп. Петра і Павла, Питсбурґ, Па., св. Юрія, Патставн, Па., св. Михаїла, Реймі, Па., Благовіщення, Редінґ, Па., Різдво Пресв. Богородиці, Ревлак, Па., Покрова Пресв. Богородиці, Росфорд, О., св. Михаїла, Ст. Клер, Па., Пресв. Тройці Ст. Клер, Па., св. Миколая, Шамокін, Па., Преображення, Шенанто, Па., св. Михаїла, Симпсон, Па., св. Апп. Петра і Павла, Трентон, Н. Дж., св. Йосафата, Вест Істон, Па., св. Духа, Вілінґ, Вест Вірджінія, Пресвятої Богородиці, Випані, Н. Дж., Пресвятої Богородиці.

Парохії, що частинно сплатили 1-шу рату розмету і ще сплачують: Бейон, Н. Дж., Внебовзяття, Бетлегем, Па., св. Йосафата, Бриджпорт, Па., св. Апп. Петра і Павла, Кентон, св. Миколая, Чесапик Ситі, Мд., св. Василія, Честер, Па., св. Духа, Дженет, Па., св. Димитрія, Джерзі Ситі, Н. Дж., св. Апп. Петра і Павла, Мекізракс, Па., св. Івана Хрестителя, Нентикок, Па., св. Миколая, Ню Александрія, Па., Різдво Пресв. Богородиці, Нортгемптон, Па., св. Івана Хрестителя, Перт Амбой, Н. Дж., Внебовзяття, Філядельфія, Па., св. Николая, Питсбурґ, Па., св. Івана Хрестителя, Скрентон, Па., св. Володимира, Вилксбери, Па., св. Апп. Петра і Павла, Вилиямставн, Н. Дж., св. Апп. Петра і Павла, Вилмінґтон, св. Миколая, Йонґставн, О., Пресвятої Тройці.

Зібрано півмільйона долярів на будову катедри.

Будівельний Комітет Будови Митрополичої Катедри з приємністю повідомляє загал наших вірних, що на будову нової катедри вплинуло до Митрополичої Канцелярії вже **півмільйона долярів.**

Щоб розпочати будову катедри, треба мати готівкою одну третину, тобто, один мільйон долярів.

Високопреосвященний Митрополит звертається з проханням до всіх людей доброї волі, щоб складали свої щедрі пожертви в приспішеному часі і так дозволили в скорому часі започаткувати будову.

Щоб закінчити будову катедри треба трьох мільйонів долярів. Правда, ще далека дорога до зібрання повної суми, але якщо всі українці зрозуміють свій обов'язок і причиняться до будови, то тоді буде можна скоріше зреалізувати пляни нової катедри на славу Трисущного Бога, в честь Пренепорочної Діви Марії та для спасіння людських душ.

З Святами Христового Воскресення щиро - сердечні побажання усім Фундаторам, Добродіям і Жертводавцям шле

Комітет Будови Митрополичої Катедри Непорочного Зачаття Філядельфія, Па.

Українська хроніка

● **Доповідь проф. д-ра Володимира Кубійовича на тему „Національний склад населення УРСР і число українців в СССР в світлі переписів 1959 і 1926 рр."** відбудеться в рамцях Плянарної Наукової Конференції УВАН в суботу 20-го квітня 1963 року о год. 7-ій веч. в будинку Академії при 206 Вест 100 вул., Н.Й.

● **Літературно - Мистецький Клюб у Ню Йорку влаштовує в п'ятницю дня 19 квітня ц.р. в приміщенні Клюбу вечір, на якому інж. Вадим Павловський висвітлить на екрані ок. 150 кольорових прозірок з малярських і графічних праць сл. п. Василя Гр. Кричевського.** Висвітлювання буде супроводжене відповідними поясненнями. Початок о год. 8-ій веч.

● **Українська Вільна Академія Наук у ЗДА влаштовує Наукове засідання Секції Античної історії. Доповідатиме проф. д-р К. Г. Тафт на тему: „Психологічні досліди античного і модерного виховання".** Засідання відбудеться в неділю 21 квітня 1963 р. о 5-ій год. веч. в будинку Академії, 206 Вест 100 ву., Н.Й.

Українська мова в албертських середніх школах

Від шкільного комітету, що діє при Едмонтонському відділі КУК, довідуємось: З кіл українських учителів в Едмонтоні повідомляють про введення української мови, як кредитованого предмету, теж у десятій клясі середніх шкіл („гайскулс"), що почнеться з початком наступного шкільного року, тобто у вересні 1963 р. Це введення ставить українську мову нарівні з іншими мовами, яких сьогодні вчать у альбертському шкільництві, а саме Французькою, латинською і німецькою. Відомо, що українську мову викладають в 11-ій і 12-ій клясах від 1959 р. Треба додати, що українська мова вже від трьох років стоїть нарівні з іншими модерними мовами на Албертському університеті.

Шкільний комітет повідомляє теж про широко закроєну акцію серед нашого громадянства в Альберті, щоб українські діти з дев'ятої кляси при вписах, що відбудуться впродовж найближчих кількох тижнів, вибрали обов'язково українську мову поруч із ще одною, французькою чи латинською. Це справа такого великого значення, що вимагає якнайбільшої уваги і підтримки всіх свідомих українців.

С.

● **У північно - східній Індії Наґа** знову вибухли в минулому тижні заворушення автохтонних самостійників проти індійської адміністрації. Партизани зірвали рейки й зупинили потяг та відкрили вогонь по подорожних. Вбито 6 осіб, багатьох поранено. Політичний лідер самостійницького руху наґанців, Анґамі Запу Фізо, живе на еміґрації в Лондоні.

● **Совєтські гасла на 1 травня ц. р.** змінено дещо задля підкреслення приязни СССР до Югославії. Між тими гаслами є привіт для Югославії, як „братерської країни, яка будує у себе соціялізм". Таке „почесне признання" яскраво суперечить становищу китайських комуністів, які називають югославського Тіта зрадником та ревізіоністом.

● **Совєтський підводний човен** зударився з фінським ванташим кораблем містоти 7.180 тони серед густої мряки на Північному морі. Про долю обох кораблів газети не пишуть.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

СОЮЗОВЦІ! Ваш Відділ Українського Народного Союзу це Ваша родина, Ваша вужча громада, Ваша установа! Місячні чи річні, як і кожні інші збори Вашого Відділу вирішують важливі справи, що відносяться до Вас особисто, до Вашої родини і Вашої спільноти. Тому, Ваша участь у цих зборах мусить бути обов'язкова, бо вона є у Вашому найкращому інтересі! То ж приходіть усі на збори свого Відділу та спільно, всією громадою, подбайте про спільну кращу долю. На місячні збори обов'язково приносіть свої вкладки і вкладкові книжечки, вирівнюйте всі свої організаційні зобов'язання та вимагайте цього від інших. На річних зборах подбайте, щоб Ваш Відділ мав найкращу Управу і самі не відмовляйтесь від обов'язків урядовця, якщо Вам такі обов'язки повірять члени. На збори приходіть точно! В Українському Народному Союзі наша будучність!

У найближчому часі відбудуться збори:

СУБОТА, 20-го КВІТНЯ 1963 р.:

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Т-во „Дністер", 430 Відд. повідомляє, що побір вкладок за квітень ц. р. відбудеться, як слідує: 20-го квітня в Укр. Клюбі при 23 і Бравн вул. в год. від 7-ої до 9-ої веч.; 21-го квітня в Укр. Клюбі „Тризуб" в год. від 2-ої до 4-ої по пол.; 21-го квітня в Укр. Клюбі при Френклін вул. в год. від 11.30 до 1.30 по пол. Проситься наших членів прибути в означених місцях і годинах і вплатити вкладки за квітень, та вирівняти залеглости за попередні місяці. — Осип Бакай — за Управу.

ОЗОНЕ ПАРК, Н. Й. — Місячні Збори Т-ва Вільна Україна, 200 Відд. о год. 8-ій веч. в церковній залі 87 вул. при 97 авеню в Озоне Парк, Н. Й. Проситься членів прийти на Збори і вирівняти свої вкладки. Збори перенесено тиждень пізніше тому, що на 13 квітня припадала Великодня Субота. — В. Валук, пред., В. Ворґуль, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Збори Т-ва „Зоря", Відд. 69 о год. 7-ій веч. в домівці 33 East 7th St., New York. Проситься членів прибути на Збори і вирівняти членські вкладки. — Управа.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. Дж. — Збори за 1-ий квартал Т-ва „Запорозька Січ", Відд.234 о год. 7.30 веч. в УНДомі. — І. Іваник, секр.

АСТОРІЯ, Л. Ай. — Місячні Збори Б-ва св. о. Николая, Відд. 5 в год. 6.30 веч. в церковній залі. Контрольна Комісія здасть звіт за перший квартал. Кожний член є зобов'язаний прийти на збори і вирівняти свої вкладки. — І. Сидор, секр.

ГЕМТРЕМК, Миш. — Місячні Збори Т-ва ім. М. Шашкевича 94-го Відд. о год. 7-ій веч. в залі Укр. Дем. Клюбу при 2376 Ґрейлінґ. Проситься членів прибути на збори. — Т. Майструк, сек.

МІННЕАПОЛІС, Мін. — Збори членів 385-го Відд. о год. 7-ій веч. в приміщенні школи св. Константина. (Pir University Ave. & 6th Ave. N. E. Міннеаполіс). — Мирон Крамарчук, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Приймання вкладок членів 397 Відділу від год. 3-4 по пол. під ч. 847 Н. Френклін вул. — О. Штогрин, секр.

НЮАРК, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва „Чорноморська Січ", Відд. 14, в год. 7.30 веч. в січовій залі. Проситься членів на зборах вирівняти свої вкладки а позамісцевих висилати поштою на адресу секретаря: М. П. Отрок, R. D. 2, Cranbury, N.J. — Управа.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва ім. І. Франка, Відд. 372, о год. 7:30 веч. на залі де звичайно. Прохається членів прийти на збори і вирівняти свої вкладки. Секретар перед зборами є на залі пів години скоріше. — Петро Шило, секр.

БЕТЛЕГЕМ, Па. — Місячні Збори В-ва св. Димитрія, 288 Відд., о год. 7-ій веч. в церковнідй залі. Проситься членство вирівняти свої вкладки. Д. Мушастий, секр.

ЧЕСТЕР, Па. — Місячні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 156, о год. 7.30 веч. — В. Новак, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Звичайні Місячні Збори 239 Відд. в год. 3-ій до 5-ої по пол. в домі Укр. Амер. Горожан при 847 N. Franklin. — Михайло Ковальчук, секр.

СУБОТА, 20-го КВІТНЯ 1963 р.:

ПАССЕЙК, Н. Дж. — Місячні Збори 42 Відд., о год. 7-ій веч. в УНДомі при 237 Hope Ave. Просимо о численну участь. В Ювілейному році „Свободи" кожний член повинен приєднати бодай одного члена до УНСоюзу. — В. Марущак, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 117, о год. 7-ій веч. в приміщенні Укр. Кат. Ветеранів при 33 Іст 7-ма вул. Вплачування вкладок від години 6.00 веч. — Р. Іваницький, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Екзекутива Т-ва „Дністер", 361 Відд. повідомляє, що Квартальні Збори о год. 7.30 веч. у власній домівці при 119 Ave. „A". Присутність членів обов'язкова. — В. Вишиваний, гол., М. Елнів, секр.

НЕДІЛЯ, 21-го КВІТНЯ 1963 р.:

ПАЛМЕРТОН, Па. — Важні Збори Відділу 369 о год. 5-ій веч. в церковній залі. На Зборах буде вибір нового секретаря, бо теперішній секретар є хворий. — Ігнатій Климишин, предс.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні Збори Т-ва Запорозька Січ, Відд. 367 о год. 1:30 по пол. в Укр.-Амер. Клюбі. Просимо, щоб всі члени явилися і вирівняли свої вкладки і залеглості. Буде звіт Конт. Комісії. — Ю. Кушнір, гол., Т. Песко, кас., В. Попович, секр.

ПАССЕЙК, Н. Дж. — Збори Т-ва ім. Ів. Франка, Відд. 97 о год. 2-ій по пол. в церковній залі при 45-47 Hope Ave. М. Мельник, секр.

CLEVELAND, Ohio. — Місячні Збори С-ва св. Марії, Від.112 після 2-ої і 3-ої Служби Божої в церковній залі св. апп. Петра і Павла. Проситься членство взяти участь. — Анна Шпучок, секр.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 64, о год. 7.30 веч. у п. Вінярського. — Іван Вурний, секр.

CLEVELAND, Ohio. — Місячні Збори Т-ва ім. Ів. Франка, Відд. 334, о год. 1-ій по пол. в УНДомі при вест 14-ій вул. Повідомляємо, що 13. січ. 63 р. обрано одноголосно на голову Конт. Комісії п. Юрія Косчішевського (в попередньому оголошенні не було про це написано через помилку). — Н. Задерецький, гол.; С. Вохонек, кас.; І. Холодняк, сек.

МЕНВИЛ, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 349 о год. 2-ій по пол. в Укр. Нар. Домі в Ріритан, Н. Дж. Проситься всіх членів обов'язково явитися. — Управа.

● РОЗШУКИ ●

Прохаю всіх, хто знає про теперішнє місце перебування **Івана Михайловича ХОМИНА**, нар. 1914 р. родом зі села Купів, район Болшовці, Станиславської области, сповістити на адресу:

Дмитро Сагало,
346 — Third Avenue,
c/o. Globe Parcel Service, Inc.
Pittsburgh 22, Pa.

ТАРЗАН, ч. 5016. Перед Забороненими горами...

...WEEKS OF SWELTERING TRAVEL PASSED, AND AN UNERRING APE-MAN LED THE NATURALISTS TOWARD THEIR GOAL.

FINALLY HE HALTED HIS WEARY COMPANIONS AND POINTED IN AWE--

FOR THE HORIZON LINE MARKED THE END OF THE RIVER THEY HAD FOLLOWED. AND THERE, LOOMING IN MYSTERY, WERE THE FORBIDDEN MOUNTAINS!

Тижні томливої подорожі пройшли, і певний мавполюд вів природників до їхньої цілі.

Вкінці він затримав стомлених компаньйонів і вказав в страсі...

Бо лінія обрію зазначувала кінець річки, над якою вони йшли. А там містерійно маячили Заборонені гори!